

Kommunfullmäktige i Lunds kommun den 28 februari 2019

Ärende 30 (Dnr KS 2019/0075)

Svar på interpellation om motorvägsavfart Ideon

Karin Svensson Smith (MP), 2:e vice ordförande tekniska nämnden, har i en interpellation den 25 januari 2019 ställt frågan hur jag som ordförande i tekniska nämnden ska hantera motorvägsutbyggnader i relation till nämndens utvecklingsmål?

Motivet till interpellationen är inte bara nämndens mål för sitt arbete under 2019, utan också ett Lundaförslag där lämpligheten av motorvägsutbyggnaden vid E22 bedöms med hänsyn till kunskap om klimatförändringarna och synen på trafik och stadsplanering.

Det är stora klimatfrågor som väcks i relation till en enskild motorvägsavfart. Den berör samhällsutvecklingen inte bara i Lund utan också i Öresundsregionen, eftersom arbetspendlingen till och från Lund är stor. Svaren kan därför inte reduceras till några få sidor. Här ett försök att besvara frågan om den aktuella motorvägsavfarten.

För egen del och för hela Lundakvintetten utgör klimatarbetet en självklar del av vårt gemensamma arbete i tekniska nämnden och i andra kommunala sammanhang. Allas vår kunskap om klimatförändringarna och dess effekter har ökat och det återspeglas i vårt praktiska politiska arbete. Det finns ingen anledning att än en gång understryka vad kommunfullmäktige beslutat och vad nämnden redan gör i relation till våra klimatmål.

A. **Mitt korta svar** på Karins fråga är att avfarten från E22 vid Ideon/Medicon Village behövs av åtminstone tre skäl.

1. Det viktigaste skälet är att avfarten ska byggas för att förbättra den dagliga trafiksäkerheten. Varje arbetsdag kan man se att trafiken stannar upp på avfartsramperna på E22 norr om Ideon-området. Ibland är bussar och bilar helt stillastående ända ned på motorvägen. Stillastående fordon på motorväg är livsfarligt. Vi har redan haft olyckor av just detta skäl.
2. De anställda på företagen och institutionerna på Ideon, Medicon Village och i närheten ska ha goda möjligheter att ta sig till och från sina arbetsplatser. Om inte trafiken på E22 fungerar effektivt vid Ideon/Medicon Village och Brunshög, riskerar vi att företagen flyttar till andra platser i och utanför kommunen med kanske mycket sämre möjligheter att åka kollektivt och individuellt till arbetsplatserna. Tillgänglighet i form av en motorvägsavfart/-påfart på E22 behövs även med en växande ström av resande som åker kollektivt till och från sitt arbete på andra vägar än E22.
3. Ett tredje skäl är att vi sedan 10-15 år står mitt uppe i en transportteknisk revolution, som drastiskt minskar utsläpp och buller från nya transportfordon. Snart, om mindre än tio år, kommer sannolikt de flesta bussar och bilar i Sverige och i Lund att vara eldrivna. Många kommer dessutom att vara automatiserade och autonoma – i olika utsträckning. Bussar och bilar är snart

inte längre ett hot mot miljön och klimatet. Tysta, flexibla och nästan utsläppsfria elfordon på gummihjul kommer kanske i stor utsträckning ersätta dagens spårvagnar och annan föråldrad teknik.

B. Mitt långa svar är att avfarten behövs även av andra skäl än de tre just nämnda.

Behovet av trafikförändringar i det expansiva nordöstra Lund blev aktuellt redan för många år sedan. Dåvarande Vägverket ställde 2006-2007 krav på trafikanalys för hela området. Mera konkret gällde kravet en pågående detaljplan för kvarteret Syret på Ideon-området. Planen handlade bl a om utbyggnaden av Ideon Gateway. Trafiknätet i området ansågs hårt belastat. Vägverket ställde som sitt villkor en genomförd trafikanalys som visar att trafiksituationen kan bli acceptabel även efter utbyggnad av kvarteret Syret. Utbyggnaden av denna och andra delar av Ideon-området riskerade att äventyras.

Lunds kommun lät därför genomföra en trafikanalys - enligt Vägverkets **fyrstegsprincip**. Fyrstegsprincipen innebär att ett brett spektrum av åtgärder tas fram, inte bara infrastrukturåtgärder.

Steg 1: Åtgärder som påverkar transportbehovet och val av transportsätt: Utifrån LundaMaTs arbetar Lunds kommun både generellt och specifikt med bilsnål planering. Gång-, cykel- och kollektivtrafik ges hög prioritet, kombinerat med påveransåtgärder.

Steg 2: Åtgärder som ger effektivare bruk av vägnätet: För att optimera hållbar trafik finns förslag om utvecklad busstrafik och höjd standard för gång- och cykeltrafiken. Omskyltning på huvudvägnätet.

Steg 3: Mindre ombyggnader och andra förbättringar: Dialog med bland andra fastighetsutvecklare om hållbarhetsmål som sätter fokus på effektiva trafiklösningar.

Steg 4: Stora ombyggnader som kräver nyinvesteringar: Nybyggnadsåtgärder för högre säkerhet och större kapacitet studeras. Nya avfarter på E22 är ett sådant exempel.

Planeringen för Ideon/Medicon Village-området tar dessutom hänsyn till ett bredare perspektiv än fyrstegsprincipen genom att inkludera pågående stadsutveckling inom angränsande områden.

I kommunens trafikutredning föreslogs åtgärder inom vart och ett av de fyra stegen. Konsekvenserna av de föreslagna åtgärderna analyserades därefter tillsammans med Vägverket och Skånetrafiken. Slutsatsen blev att med föreslagna åtgärder inom steg 1-3 kunde en acceptabel trafiksituation i och kring området bibehållas - även med en utbyggnad av kvarteret Syret - enligt den föreslagna detaljplanen.

Kommunen, Vägverket och Skånetrafiken skrev så en överenskommelse om genomförande av åtgärder i steg 1-3. Samtidigt blev parterna eniga om att åtgärder i steg 4 skulle utredas vidare.

Detaljplanen kunde därmed antas. Åtgärderna i steg 1-3 har därefter genomförts. Under avsevärd tid har begärda utredningar kring nya avfarter vid E22 (steg 4) pågått.

Med ramprogrammet för Ideon och ny fördjupad översiktsplan för Brunnshög är frågan om ny avfart aktuell på nytt. I takt med en allt högre exploateringsgrad på

Ideon-området respektive Brunnsnög är bedömningen att avlastning av befintligt vägsystem behöver genomföras. En ny avfart ingår som förutsättning för planläggningen t.ex. i det nu gällande ramprogrammet för Ideon.

Utbyggnad av ny avfart/trafikplats vid Ideon/Medicon Village möjliggör givetvis viss ökning av buss- och biltrafiken. Med nuvarande fordonsteknik kan detta leda till ökade utsläpp. Det är dock de nya verksamheterna och bostäderna som genererar trafiken, inte avfarten i sig. Med tanke på den extremt stora exploatering och utbyggnad som är planerad och som pågår - med ca 40 000 nya boende och verksamma personer enbart på Brunnsnög - är vägutbyggnaden ändå relativt begränsad.

Eftersom den befintliga vägkapaciteten redan är högt utnyttjad skulle byggstopp för avfarten till Ideon/Medicon Village - i kombination med en stark tillväxt inom området - innebära att köerna fortsätter att öka vid Lunds Norra trafikplats, på Norra Ringen och på E22. Trafikförsörjningen av Ideon/Medicon Village och Pålsjöområdet kan då inte säkerställas på ett tillfredställande sätt.

Trafikverket anser att framkomligheten på det statliga vägnätet behöver säkerställas även vid Ideon. Om inget görs, anser verket att framkomligheten (framförallt på E22 som är ett riksintresse) kommer att försämrans avsevärt. Trafikfarorna är heller inte acceptabla.

Kommunen har därför tillsammans med Trafikverket tecknat en avsiktsförklaring samt ett medfinansieringsavtal, där kommunen står för 20 % av kostnaden för avfarten. Kostnaden täcks via exploateringsbidrag. Projektet ingår i den nationella planen för infrastruktur. Byggstart planeras till 2020.

Sammanfattningsvis: Flera slags åtgärder är alltså nödvändiga för att vi ska klara nämndens mål och samtidigt säkra utbyggnad av både Ideon/Medicon Village-området och Brunnsnög enligt aktuella planer. Utöver avfarten behövs givetvis fortsatta satsningar på gång-, cykel- och kollektivtrafiken. Dessa satsningar pågår.

Planeringen av motorvägsavfarten vid E22 har redan kommit mycket långt och det finns alltså avtal kring genomförandet. Om en utbyggnad av en ny anslutning till Ideon/Medicon Village inte genomförs, kommer, enligt min bedömning, möjligheterna till fortsatt utveckling av Brunnsnög och Ideon/Medicon Village-området att onödigt begränsas.

Lund den 28 februari 2019

Jan Annerstedt